

ARADUL

Asociației »Infrățirea«

Apele de două ori pe săptămână.

Supremul tribut: pierderea aviatorilor.

Incerările de durerioase înțangeri, aspirații de grele fizitări; suful fatal al morții planează de un timp încoaceasă aviației române—rând, într-o perioadă de zile scurte, cad asii sub aviatorilor: Feric, Oculeanu și Romeo Popescu. Invidia cîmpilor Elisee, farmecul virililor inaccesibili picioarelor omenesc; saltul dincolo de moarte, își răsbună crunt căreia în slavă, fălfăirea înzantă a pasărilor cuceritoare de glorie și aureolate de faima băzii printre națiuni.

Căpitánul aviator Romeo Popescu, triumfător prin predestinație între aleși, învingătorul capriciilor naturii, adeseori bravul ce-a intrusat spre numele neamului, mănuiri înzastre cu ieșiri legendare, cum nu mai este. În vîzduh, a pornit dansul macabru a momenelor, forțele mistești au captat siguranța adăbiată pe care a știut-o de trei ori duce la bun sfîrșit.

Fixator.

— undeva pe o câmpie cu zăpadă, în timp ce nimeni nu conturba liniește impresionantă a imprejurimilor, avionul în mersul de fulger a atins pământul, văzut numai de un cioban — păstor al cîmpilor, păstor al vîzduhurilor: doi păstori. S'a înfățișat astfel prin puterea destinului și splendorul tablou eternei, al imaginării: ciobanul în mijlocul oilor privind cu mâna la frunte avionul ce străbate maiestos în sbor infinitul.

In urma sa, căpitánul Romeo Popescu: un pivot pentru meninarea triumfătoare a aviației române, sacrificat pe când ducea trofeele naționale spre isbândă, eroul mort prin trăinicia neamului, va bine meritata dela patrie și flori din toate părțile, închinăciuni pioase trebuie să reamintească posteritatei:

Căpitán Romeo Popescu: erou român, mort în mersul de fulger.

Fixator.

Muritori de foame.

La Primăria Municipiului Arad s-a deschis concurs pentru completarea lor a 28 posturi devinute vacante pe ziua de 1 decembrie 1932. S-au finalizat și în prezent cereri cari se zice — trece peste două zile. Zilnic vezi urcând și cotând trepte primării pe cărora le-a fost dat să aibă vitregia vremii, a zilei prin cări trezem.

Cine s-a gândit acum septembrie, când acești tineri au vizitat casele lor albe dela, și-au luat drumul spre drumul învățăturii, că și vremurile acestea, adăpostul copilului care a crescut în sănătate cu sacrificiul mari, o să fie muritor de foame. Cate planuri nu mai faceau să părinți la către nu se mai dea el ce-o fi din fecioare, după ce o avea și el o omă. Au cheltuit cu el tot ce era dat pentru el total, nu să-l vadă cu diploma de văzut mare, așa cum tre-

bui să fie la vîrstă lui. Dar, a trecut un an, doi și el, feclorul, nădejdea zilelor lor grele, urcă mereu treptele instituțiilor după un post, ca să nu moară de foame. Părinții, care pe lângă că au cheltuit totul ce au avut, pentru el, s-au ales și cu datorii, și trăiesc ca val de ei, sperând încă în ajutorul feclorului lor, care de ani de zile, urcă și coboară, fără nici un rezultat. Ce se vor face oare acești șomeri intelectuali?

Ce se vor face nefericiți părinți, acum la bătânețe încărcați de datorii, și fără nici un ajutor?

Primăria nu va putea alina durerile și suferințele decât numai a cătora, din sutele de cereri ale acelora cari vor să pună mâna pe un post.

Atunci, acel șomeri intelectual, unde vor mai urca și coborâră trepte, când toate intrările vor fi închise pentru el?

Iosif H.

Taxelete ce se percep la podurile de peste Mureș, sunt legale.

Sau ridicat zeci de proteste contra taxelor ce se percep la trecerea podurilor de peste Mureș. Consiliul Comunal Mureș, făcând apel, chestionă ecolul acestor proteste, întărit la Comitetul Local Revizuire din Timișoara o protestație în acest sens. Comitetul Local i-a dat căstigătoare, dar primăria municii, făcând apel, chestionă-

unea, pentru o definitivă rezolvare, a ajuns în fața Comitetului Central de Revizuire din București. În zilele trecute s-a dat sentință definitivă, prin care se stabilește că primăria municii iștiului e în drept să incaseze dela fiecare persoană, o taxă de 1 leu, la trecerea podurilor de peste Mureș.

—o—

Concordatul Băncii Marmorosch Blank.

A V I Z.

Judele Concordatar al Băncii Marmorosch Blank & Co. S. A. aduce la cunoștință tuturor posesorilor de livrete de economie la purtător, cu litere sau cu parolă că sunt invitați să se prezinte la Trib. Ilfov Secția I. de Com. în Camera de Consiliu în ziua de 21 Decembrie a. c. ora 8 dimineața, pentru a și da avizul la cerea de concordat făcută de Banca Marmorosch Blank Co. S. A. care oferă o cotă de

100%, fără dobândă plătită în termen de 3 ani în 3 rate successe și anume:

Primul an 20%,
al doilea an 30%,
al treilea an 50%,
ofierind drept garanție întreg activul Societății.

Toți acești posesori de livrete de economie trebuie să se prezinte însoțiti de livret pentru a putea vota cunoșcând că în caz de neprezentare se va proceda conform legii.

Către deponenții Băncii Blank.

In legătură cu anunțul de mai sus ne găsim datori a remarcă, că semnarea adeziunilor de concordat sunt imperios necesare pentru apărarea intereselor deponenților și creditorilor, deoarece să se știe bine că nu este locul a interpreta avantaje pentru cei ce se abțin a semna aceste adeziuni, intrucât nesemnarea în număr suficient aduce cu sine amânarea omologării concordatului și deci întârzierea începerii plăților în cotele aranjantei.

Interesul băncii, al cărei activ azi s-a dovedit larg îndestulător (rapoartele publicate în marile cotidiane Bucureștiene de Comisarul Guvernului) este acelaș ca interesul depunăto-

riilor și nu putem insista în destul invitată pe toată lumea care este creditoare la Banca Blank să contribuie la votarea concordatului, acțiune care, este bine să se știe, îi va da posibilitatea ca cu o zi mai înainte să-și revază banii.

Este de ținut seama că e o deosebire între un moratoriu (sistem vechi) și acordul la un concordat, deoarece cine n'a semnat acordul la un moratoriu a reușit să primească banii izolat pe vreme ce la un concordat toți creditorii au aceeași soartă și avantajii.

Un elev dela școala primară, moare în imprejurări suspecte.

„M'a bătut d-na învățătoare cu nuiua peste picioare, că deabea, am putut veni până acasă“.

„Am fost silită să-l bat pentru că nu învăță“.

A produs mare sensație în toate cercurile, moartea elevului dela școala primară No. 16, Codoran Ioan, până eri, alătări, complect necunoscut. Azi, ziarele vorbesc despre el, în imprejurări cari pot aduce condamnarea unei învățătoare. Vinerea trecută, contrar obiceiului, elevului Codoran, a întârziat 2 ore, venind dela scoala. Ajuns acasă, nu i-a trebuit prânzul ci a cerut să fie culcat căci

„I-a bătut învățătoarea cu nuiua peste picioare, încât drumul dela școală până acasă, deabea i-a putut parurge“.

Părinții l-au culcat, dar starea i-a agravat din zi în zi, și la sfatul medicului curant Dr. Bîks, l-au internat în Spitalul de copii, unde Miercuri a fost operat. După operație a intrat în agonie, și joi a murit. Medicii, cărora părinții le-au spus bănuiala lor, că în

urma bătăii pe care învățătoarea, d-na Balla, a dat-o băiatului, i-a cauzat acestuia răni, pe picioare, cari supurând au produs o infecție, determinând moartea lui Codoran Ioan, au făcut denunț la parchet, cerând autorizație pentru facerea autopsiei. Parchetul a autorizat autopsia, care s-a făcut sâmbătă.

Indiferent de rezultatul acestiei autopsii, rămâne un lucru cert: d-na Balla, a bătut în repetate rânduri pe elevul Codoran Ioan. În această privință și înșăși declarajia ei: Vineri după masă, a trimis la părinții lui Codoran, doi elevi cu un caet, pe care era scris: „îmi pare rău, dar am fost constrânsă să-l bat, deoarece băiatul nu învăță nimic“.

Există și supozitia că elevul Codoran, ar fi suferit de tuberculoză osoasă. Chiar dacă aceasta a cauzat moartea nevinovatului copil Codoran, d-nei

Unii oameni adesea desaprobă la alții tocmai aceea ce-și doresc lor.

REVELIONUL

—oxo—

Un comitet de aranjatori au pus la cale sub conducerea înimioasă a dlui avocat Nicolae P. Păușetti, organizarea serbării anului nou.

In ciuda tuturor mizeriilor, și cu încredere în visitor, care cu certitudine va fi mal bun, toți intelectualii români trebuie să ia parte la această serbare tradițională, de pacă că manifestare a vitalității și preponderenței noastre etnice într-un oraș de frontieră, cum e Aradul cu trecutul lui atât de frumos.

Cum pentru buna ordine se impune distribuirea de invitații, și avându-se în vedere că unii dintre intelectualii români au plecat, iar alții noi au venit la Arad, trebuie rezultată lista adreselor. De aceea comitetul aranjator roagă pe toți cel stabilii în cursul anului curent în Arad, sau cei ce nu vor fi primiți în anul trecut invitați la revelionul aranjat de Cercul Românesc, să binevoiască și comunică adresa pe cea mai scurtă și sigură cale Cercului Românesc, pentru a putea fi invitat.

Un comitet de tineri și alții de dominoare au inceput deja lucrările pregătitoare, încât putem asigura publicui mare că aranjarea va fi demnă de situația noastră de națune dominantă, și corespunzătoare cu localul distins.

La revedere, cu toții la Revelion.

□ La matineul artistic aranjat de Soc. Naț. a Femeilor Române, Sâmbătă 19 Decembrie orele 5 d. m. la Teatrul Comunal, își vor da concursul, executând câteva puncte muzicale, simpaticele dominoare: Pipi Sepejan, Olympia Vanca și Klara Kuri, care va mai conduce și un balet de copii. În afara de d-soarele amintite, vor mai da concursul și d-soarele Delta Ursu și Delta Stolnescu.

□ Târg de mostre internațional la Tripoli. Aducem la cunoștință celor interesați, că al VI-lea Târg de mostre internațional din Tripoli se va inaugura la 8 Martie 1932.

Balla trebuie să i-se aplique rigorele legii, pentru faptul că și bate elevii, contrar tuturor principiilor pedagogice moderne. Si, sperăm că autoritățile noastre școlare nu se vor da înapoi de a pedepsii că mai aspru pe această d-na Balla, care și face de cap în învățământ, bătându-și elevii până la sânge. Dacă această cheștiune va ajunge și înaintea instanțelor judiciare, nu ne înădim că magistrații nostri își vor face datoria, pedepsind inculpata, așa cum barbaria ei merită.

—o—

Actualitate

Am visat că eram mort.

Intr-o noapte, am visat că murisem, iar spiritul care era lângă mine mi-a făcut semn ca să-l urmez spre a fi judecat.

Am fost condus într-o cameră mare, care — spre mirarea mea — părea a fi un oficiu advocațial cu o masă de scris în mijloc, la care sta un spirit ce părea foarte sever. El îmi făcu semn să iau loc lângă el. Pe dinaintea noastră a trecut un fel de procesiune de sprite, care mă acuzau de tot felul de viță și păcate. Majoritatea acestor sprite îmi era necunoscută, stăne pe cări i-am văzut sau i-am întâlnit pe stradă vreodată și cări făceau tot felul de remarcări, în felul prost în care facem alii pe pământ asupra persoanelor pe care nu le cunoaștem.

Câteva sprite însă erau prieteni sau rude apropiate și acuzațiunile lor sunau mai tare.

Acest fapt m'a pus într-o inconcurență mintală, văzând cum faptele, acțiunile, munca și vorbele omului au fost atât de rău înțelese, răstălmăcite și considerate ca doriri de titluri nemerită.

Spiritul vorbește.

„Ei”, zise spiritul sever de lângă mine, „ai auzit ce au zis despre tine; ce ai de spus în răspuns la acuzațiunile lor?”

„Nimic”, am răspuns „pentru nu sunt adevărată”

Atunci spiritul deschise o carte mare care era pe masă, și, după ce se uită în ea, zise:

„Într-adevăr nu văd aici nimic care ar justifica acuzațiunile lor contra ta. Să acum al dreptul ca să-i pedepsești pe toți sau numai pe care-i crezi

mai vinovați. Dacă vrei poți fi răsbunat.”

— „Nul nul”, am răspuns repede, nu vreau să fie nici unul pedepsit pentru ceea ce sunt numai regretabile neînțelegeri; ei n'au înțeles acțiunea mea”.

— „Ești sigur?” — „Da și guri!”

Mergi mai departe”.

— „Foarte bine”, îmi zise spiritul, „atunci treci mai departe”.

O ușă se deschise și fusese introdus într-o altă cameră tot ca cea dinălu, însă mai luminosă, iar spiritul ce stătea la o masă era mai bănd.

— „Ce pedeapsă ai dat acelor ființe cări te-au acuzat pe nedrept, ?” m'a întrebă el.

— „Nici-o pedeapsă”, am răspuns „dacă ei au cugetat astfel de lucruri despre mine, nu-i mirare că m'au acuzat.

Pe lângă aceasta, toate sufiletele pe pământ judecă pe deaproapele lor, iar eu adesea am zis: neadevărul nu te poate atinge; aşa dar, pentru aş dori ca ei să fie pedepsiți?”

La aceasta spiritul dădu din cap în semn de aprobare și zise: „Nu judecați ca să nu fiți judecați; mergi în pace!”

Cum m'am mișcat, peretele pără că se mișcă, dispără și eu m'am trezit ca să văd soarele răsărit după munți acoarperi cu zăpadă.

Acest vis a fost publicat sub S. H în Sunday Express. L-am reprobus pentru că se potrivește atât de bine celor dela noi cări nu fac altceva decât critică munca altora.

T. R.

Solemnitatea depunerii jurământului de credință a Ofițerilor de rezervă.

Arad, 12 Dec. 1931. Astăzi a avut loc cu un desebit fast solemnitatea depunerii jurământului de fidelitate a ofițerilor de rezervă de toate armele, către M. S. Regele Carol al II-lea.

Dela 7 ore dimineață începând, s'au putut vedea cete de persoane, civile și militare, îndreptându-se spre Cetate, unde avea să se desfășoare solemnitatea. Erau ofițerii de rezervă, de toate armele, cări au răspuns conștincios la glasul datoriului către Tron.

După prezentările individuale la Comandamentul Cercului de Recrutare, s'a oficiat în Biserica Cetății un serviciu divin, în prezența comandanților Diviziei dl Gen. Bălăcescu, a prefectului județului dl Dr. Gh. Șerban, a președintelui Comisiei Interimare a orașului Arad, dl Dr. C. Radu și a tuturor comandanților de unități.

Răspunsurile corale au fost date de un cor admirabil organizat, compus din soldați unităților adăpostite în Cetate. La sfârșitul serviciului divin, parohul Garnizoanei dl prof. Gheorghiu, a vorbit despre însemnatatea actului depunerii jurământului de fidelitate către M. S. Regele Carol II, regele tuturor românilor. În același sens vorbesc pe rând dl. Col. Petrovicescu și dl. Gen. Bălăcescu.

„A venit Tara — a spus într-altele DSA — să jure credință Regelui său.”

După aceasta ofițerii de rezervă s'au grupat în jurul reprezentanților bisericiilor lor după confesiuni și cu mâna pe drapel au rostit cuvintele de juruire.

În urmă, companii de onoare din diferite unități au defilat în fața ofițerilor activi și de rezervă.

□ Dumineacă 13 Dec., a avut loc solemnitatea depunerii jurământului de credință a tuturor elevilor cu termen redus, cavalerie și artillerie călăreată cări se găsesc în garăzoana Arad. Despre această serbare ziarul nostru va relata în numărul viitor.

Sala Palatului Cultural nu e pentru baluri și chefuri.

Comisia Interimară a adus o decizie, prin care se decide că sala Palatului Cultural, nu poate fi utilizată pentru baluri — cări — N. R. — sfârșesc într-o deosebită cu chefuri. În consecință, nici balul somerilor, nici revellonul nu se vor juca la Palatul Cultural.

□ Poșta Jocurilor P. Adamoviciu. Sunteți rugat să treceți pe la Redacție, într-o zi din zilele acestea, între orele 3-4 d. m. M. Constantinescu Se publică, afară de anagramă.

Este pauperismul o boală socială?

„Cauza pauperismului a fost totdeauna cea mai mare cauză din lume”.
(E. A. Parry. *The poor and the Poor*)

Da. Pauperismul sau săracia este o boală socială, băstăză am putea afirma, o boală socială cu caracter de pandemie, căci pretutindeni în oricare continent, ea este simțuă de milioane de indivizi, dintre care își recoltează victimele cu tot atâtă ferocitate ca și tubercoloză, sifilisul, sau cancerul. Dacă însă fiecare din aceste boli își au cauze definite, pe care le putem evidenția cu ajutorul diferitelor metode de laborator, pauperismul sau săracia își are și la cauzele ei, își are și ea microbii ei. și nu ar fi nici o enormitate dacă am afirma că nu arare ori la baza pauperismului sunt încăși microbii și disului sau tubercolozei. Alcoolismul este și el o boală socială fără ca să-și alibă fixat în laborator un microb special, și este socotit ca atare numai prin efectele pe care le produce asupra stării de sănătate a individului.

Goddard definește săracia ca pe „o insuficiență a necesarului” iar Weber în lucrarea lui „Le Probleme dela misere” spune că „omul se numește sărac atunci când neavând capitalul vital complet, munca lui este totdeauna precară”.

Dacă ne oprim un moment la definitia dată de Weber observăm că din ea reiese căci ori de căte ori, capitalul vital al unui individ este incomplet, acest individ poate deveni pauper, se poate îmbolnăvi și zicând de săracie. *Pia capitalul vital complet înțelegem, o perfectă stare de sănătate sau mai bine zis o colaborare armonică între toate funcțiunile organelor și aparatelor din care este construită mașina umană.* Cauzele care produc săracia sunt tot atât de numeroase ca și cauzele care produc celelalte boli. În general am putea spune că ele sunt personale: boală accident, moarte crimă, alcoolism sau sociale ca: suprapopulația,

somaj, greutățile fiscale, rele condiții sanitare, rea organizare economică etc. Privind în ansamblu săracia vom vedea că ea duce la distrugerea organismului individualului ca și toate celelalte boli, deci, pentru a putea vindeca săracia va trebui să studiem cauzele sau etiologia, formele sub care se exteriorizează sau simptomologia. W. Roscher în „System der Armenpflege und Armenpolitik” spune textual: Este imposibil a vindeca boala săraciei fără nu examen atent al pacientului. Acest examen poate fi jenant pentru pacient și pentru medic însă el este indispensabil. Este atât de fără sens să da aceiași formă de asistență tuturor pauperilor, ca și un doctor care ar da aceiași recetă tuturor bolnavilor. Săracia este cu atât mai rea făță de celelalte boli că ea se prezintă în cauze și efecte sub formă de cercuri vicioase, căci, săracia este o tulburare, care se perpetuează prin ea însăși, care se agravează prin ea însăși, și care duce la moarte.

Problema săraciei numai pusă sub aceasta formă de boală socială își arată întregul său cortegiu funebru, de mizerii, sfidând încă orice încercare făcută în sensul de a o rezolvă. Democrația modernă caută soluțiile acestelor probleme fără a se coboră la adveritatele cauze, și fără a ține seamă de cercul vicios care predomină la desvoltarea tot mai mare a pauperismului. Nu inferioritatea individualului, sau lipsa dorului lui de muncă, ci la baza săraciei se găsesc aproape totdeauna germele de natură socială sau medicală, pe care dacă nu și să îndepărtezi la timp invadează organismul, îl distrugă ba mai mult conducând la desechilibrarea și moartea celui mal purtând nucleu social, familia.

Dr. V. Avramianu.

Dela Nicolae Filipescu la Octavian Goga.

Freamăt de nădejdi, avalanșe de speranțe, fapte isvorăte din tacerea caracteristică marilor opere, peste tot tăria afirmată a animatorilor. În epoca când aspirațiile poporului român, coincidau cu destiul său înșuși, pe timpul când fiecare moment înutilizat, putea doboră idolatrii contrar crezului lor identificat ca un mit: ambii îndrumăți de același imbold, propovăduind aceeași dorință călăuzită de flacără sacră a realizărilor trăinice, au mobilizat totul spre a cuceri Izbanda. Uau și altul pe locuri aparte, cu ținta spre același ideal, spre un scop hotărător, au însuflat pas cu pas revendecările de drept, spre a dobândi obținerea de fapt. Refractari ori cărei îndoeli cu voința cimentată în visurile din străbuni plămădită în necazurile tuturor de-arândul: Nicolae Filipescu căt și Bardul dela Rășoari, au înobilat acțiunile, redând scopul final trumful înconjurat de aureola succesului. Primul păstrând adânc ferbinte în toate înimile de neam — isvor infinit de daruri nepleroioare,

Octavian Goga animând avânturile. Spre calme în atmosferă eteroă a „Luceafărului”, au fost în prejma intrării noastre în acțiune singurul cără ascultat, singurul a căror vorbe au creat o credință nouă, păstrată în taină ca legendă, popasurile lor erau locuri de închiinăclune, renumele le era rostit de buze peste tot și numai în felul clipelor solemnă. Crezul lor era forul de luminare în viitor, promotorul acțiuni începută în frium și delir, și terminată mal trăzii după însăși trăsăturile imaginante de el.

Săptămâna trecută când la mănăstirea Dealului într-o comemorare de ploasă amintire se evocau meritele marelui Nicolae Filipescu, printre fericiți concidență hărăzite de puterile divine, ministerul instrucțiunii printre circulară îndeamnă toate școlile secundare să sărbătorescă aniversarea cincivanteană a poetului patimii noastre. Prin acest gând, în fiecare cătun, departe pe fiecare moivilă, va lăcați o sănătate din fața „Luceafărului”

lui”, o lumânare va relua în chiuinăclune, la poporul căturării.

Acum când faptele sale sunt trecute de mult în istorie și vocările sunt doar adausuri nemurirea gloriei căsătorite prețul prin predestinație rămâne creatorul ce-a văzut totul înțe de realizare. Pasurile și durerile pământului, redată el în poezii — frânturi de obiciu, ecouri de răsunet sau noui orizonturi, îndreptau cipetele spre zârl asaltate de gânduri — scrișul său dangă de clopot prelungit în revendecările neamului... Toate acestea au contribuit spre accelerarea sărbătorirea lui în decembrie din cetatea României mari. — „Sire, ori te încorâzi la Alba-Iulia, ori mori la Câmpia dela Turda, altcineva să lege și de țară și de dinastie... și celebra frază a lui Nicolae Filipescu ce a primit cedat asaltul. „Sunt și genial și sămătăriști! Ideea națională și-a adăugat Octavian Goga la Câmpia după ce a realizat visul tuturor.

Mănăstirea Dealului loc de reculegere pentru posteritatea Răsărit — acest Weimar, în românișmului va păstra tradiție și totdeauna însuflătă părtărea credinței în care au trăit și sau stins generații, suntem mil de oameni morți pentru unul și același gând — unul Ionel Filipoș.

Teatral

O seară de artă cu Ion Manolescu

Cunoscutul artist dramatic Ion Manolescu, societar al Teatrului Național din București, va da Miercuri 16 Dec. ora 9 seara, la Teatrul Consulat, o singură reprezentare, interpretând pentru cea din urmă, în provincie rolul său din poemul dramatic a lui Paul de Kavir, „Gringoire”, tradus de D. Anghel și St. Iosif. Programul va fi completat cu puncte coregrafice de bine cunoscuți publicului arădean — ea însăși din Arad Iris Barbura.

Reputatul diseur Jean Macropol va cânta diferite cântece care au făcut senzație în Capitală.

Va fi un spectacol de adevărată cum rar ne-am dat să vedem. Suntem siguri că puțini români vor pielea rara ocazie de a audii pe Ion Manolescu, alături de care se apără Iris Barbura, Jean Macropol, C. Barcaroli, tenorul Romăsan etc.

Programul Cinematografic

CENTRAL: 14 Decembrie, minunata realizare „BALUȚUL DELA OPERA MARIE” — Opern-redoute — cu drăguțul lașă vedetă Lyane Haid și apărea artistii Ivan Petruș și Gerg Alexander.

Dela 15—17 Decembrie, „DOMNIȘOARA ELSA” cu legea bună tragediană a celebrului Max Reinhard, lebra Elisabeth Bergner.

Reprezentările încep la 5/4 și 7/4, și 9/4.

SELECT: 14 Decembrie, Bilete la LUL DELA OPERA MARIE cu Lyane Haid, Ivan Petruș și Georg Alexander.

Dela 15—17, mănușatul filmului „REGELE JAZZULUI” cu Paul Witheman.

Jocurile noastre.

Concursul II. Seria 3-a.

Cuvinte încrucișate

N. CIMPOES-Loco.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10								
11								
12								
13								
14								
15								
16								
17								
18								
19	20							
21								
22								
23								
24								
25								

Orizontal: 1. Lipsit de sentimente naturale; 10. Pripășire; 11. Tre umblă fără căpătău; 12. Prin om asasinate; 13. Subiecte de stat; 14. Palat; 16. Măsură arii; 17. Ca la 16; 18. Cu scos falimentate; 19. Colosi; 21. Culoare; 22. Pari subțiri; 23. Liliac slavonă; 24. Urzesc (fig); 25. Sură agrară.

Vertical: 1. Ruinat; 2. Preparat cu îngrijire (fig); 3. Puțin; 4. Vizigoților (511—531); 5. Vorbesc; 6. Acord; 7. Fel de săptămâni; 8. A parfumă; 9. Aparență; 15. Lungimea corpului; 20. Mânare peste noapte; 23. Proces (inv).

2. Joc în Ariunghiu.

de D. Ardeleanu, Pecica.

1	2	3	4	5	6	7
1	R	A	P	I	T	R
2	S	R	A	B	U	L
3	S	A	T	D	S	
4	I	D	D	L		
5	S	U	S			
6	O	L				
7	R					

Horizontal: 1. Fermecător; 2. Românesc de actualitate; 3. Afectată în vorbire; 4. Chip; 5. Cerneală de China; 6. Linguează; 7. Consoană.

Vertical la fel.

3. Șarfădă.

C-tin Mnerie-Loco.

Cartea primă, zeu mă numesc,
lăuturile mari le stăpânesc.
Lăută parte-o vezi astă
unde 'n vechea Candia.
Abide de le uniți
'n Asia găsiți.

Cupon pentru jocuri
II-3

Deslegările concursului prim.

Din lipsă spațiu, vom publica numai deslegările jocurilor cari n'au fost deslegate de toți deslegătorii. Palindrom: SALAS (Seria 3-a). Enigma: DANSELE-DANTELE (Seria 4-a). Enigma: GRATIAN-I (Seria 8-a). Golf de cuvinte: CAS-CAT-CIT-UIT UNT (seria 4-a).

Poșta jocurilor.

I. Gurban Se scimbă numai o literă, ordinea rămânând aceeași. Ex. PALAT-PARAT.

Rubrică grafologică.

Trăim într'o epocă în care importanța psihologiei, crește fără să ne putem da seama. Curiozitatea de a ne cunoaște sufletul, grafologia, născută din această necesitate, face progrese repezi. Susceptibilă de o dezvoltare la infinit, e o adevărată știință ce precizează lucruri exacte și pozitive, incontestabile.

Grafologia este zugrăvirea caracterului după scrieris. Deci, precum fiecare om, gândește, vorbește, gesticulează într'un fel deosebit, tot astfel și scrie într'un fel deosebit. Scrierul prin urmare conține o parte din personalitatea omenească și fiecare om are un scrie deosebit. Nu există două scrieri absolut identice, pentru că nu există două caractere exact la fel.

"Aradul" pune la dispoziție ceteritorilor săi, un ieftin și util mijloc spre a-și cunoaște, caracterul angajând un inițiat și consacrat grafolog, cu o experiență indelungată în psihologie și științele oculte. Acei doresc, să obțină directive pentru viitor pentru a activa în viață cu succes, în ramurile spre cari au inclinație naturală, fiind astfel folositorii unanimită, să se adreseze "Aradului", pentru a obține o analiză mulțumitoare asupra caracterului său. Trimiteți împreună cu couponul de mai jos, 10 sîrbe scrise cu cerneală din memorie, pe hârtie neliniștită, împreună cu arătarea sechului și vîrstei aproximative a DV sau a persoanei ce vă interesează și 20 lei mărci. Sîi vi se va publica o analiză în aceasta rubrică a ziarului, ori contra 30 lei răspuns acasă garantând discreție absolută.

CLIPON pentru GRAFOLOGIE
No. 1
"Aradul"

Horizontal: 1. Fermecător; 2. Românesc de actualitate; 3. Afectată în vorbire; 4. Chip; 5. Cerneală de China; 6. Linguează; 7. Consoană.

Vertical la fel.

(roman) de T. Cristiea

Când interveni Voicu, ca ofițer, să tragă la răspundere pe plotonier, că a fost lipsit de tact și s'a lăsat bătut de un fruntaș, acesta nu răspunse îndărjit, gata de bătale:

— Dar ce crezi, tu, că aici suntem la mamă-ta acasă, să amenință pe cel mal tare, că are să-l bătă tată-o?...

A doua zi când scăpă din acest mediu, răsuflă usurat, dar îngrozit de experiența și presimțirea, că lucrurile nu sunt aşa precum și-le închipuiște el.

Voicu fu foarte plăcut surprins când afiă că erau îngheșuți în vilele din Darnița căteva sute de advocați, profesori, medici, iovători, studenți. Se putea spune: „floarea Ardealului“. Se rușină de propriile lui gânduri când își aduse aminte, că nu cu multă vreme înainte avea — pentru advocați — sentiment de ne-

Pentru șomeri.

Incasări până la 10 Dec.

1. Suma incasată până în 4 Dec. a.c. Lei 721 923, 2. Funcionarii Fabricei „Neumann“ Lei 300, 3. Grof Nemes și Schwarcz Lei 750, 4. Angajații Autobuselor Intreprinderilor Lei 3111, 5. Angajații Cinematografelor Intreprinderilor Lei 379, 6. Angajații Autobuselor Intreprinderilor Lei 578, 7. Angajații Autobuselor Intreprinderilor Lei 34, 8. Angajații Autobuselor Intreprinderilor Lei 1299, 9. Angajații Frații Burza Lei 500, 10. V. K. prin „Reggel“ Lei 100, 11. Nathan Bernat Lei 300, 12. Winkler Iosif 1000, 13. Întrepr. pentru Construcții Lei 259, 14. Koch Daniel Lei 153, 15. Soc. An Arad-Brad Lei 828, 16. Banca Română Lei 1000, 17. Clubul Protestant Lei 40, 18. Fabrica „Farma“ Lei 1050, 19. Ferber Ludo-vic și angajații Lei 1607, 20. Herbstein Lei 930, 21. Casa de Pastrare Generală Lei 3000, 22. Dr. Moldovan Veturia Lei 2180, 23. Fabrica de apă gazoasă Soc. An Lei 1000, 24. Regele Ciocolatelor Lei 900, 25. Schreyer Victor și angajații Lei 500, 26. Serv. Întreținere Inspect. V. C. F. R. Lei 2390, 27. N. N. Lei 858, 28. Plesz Iuliu și angajații Lei 1500, 29. Klein Alexandru Lei 300, 30. Clubul „Meteor“ Lei 200, 31. Căile Ferate Arad-Podgoria Lei 1722, 42. Dep. de fermentarea Tutunului Lei 370, 33. Csáki Ioan Lei 50, 34. Reuniunea Femeilor Izraelite Lei 200, 35. Polyerbran Lei 852, 36. Meer Maurițiu Lei 454, 37. Német, Szenes și Schwarcz Lei 200, 38. Lévay și Szegedi Lei 300, 39. Moskovitz și angajații Lei 300, 40. Angajații dela Uzinele Comunale Lei 3524, 41. Angajații dela Uzinele Comunale Lei 2148, 42. Gardos și Bernstein Lei 260, 43. Schamberger și Grünstein Lei 2300, 44. Personalul Camerei de Agricultură Lei 531, 45. Grünberger și Comp. Lei 150, 46. Soc. An Arad-Brad Lei 522, 47. Reg. 1 Roșiori Lei 1775, 48. Szerény Géza Lei 200, 49. Fabrica „Intex“ Lei 1105, 50. Szentgyörgyi Emil Lei 600,

Total Lei: 48.300
Total general Lei: 770.232

CONSUM
soc. comercială pe acții.
Cu cca. 1000 CONSUM se poate cumpăra cele trebuințe de la 40 de firme din cele mai bune din Arad.

CENTRALA în Bul. Reg. Maria 13.

încredere și îl consideră idealist numai pentru profitul pe care îl puteau avea din naționalism. Iată, că n'avusește dreptul să generalizeze fapta unuia sau altuia. Iată, că și dintre aceia pe cari îl crezuse renegat, încă sunt mulți la Darnița. Advocatul Scutu nu era și el printre legionari, deși căud plecase pe front și în întrebă Voicu ce vor face români, și răspunse îndesat și dărzi: „Patria“ în legăndă Ungaria! și îl regăsi aci și pe Cămpeneanu, colegul lui fulul și cu înclinații spre parvenitismul renegatului. Cum se poate omul însela — se găndi Voicu — și cum poți condamna oamenii pe baza unei simple presupuneri. Si îl înținde să răsuina de părericile lui vechi, simți o dragoste nemărginită pentru toată intelectualitatea Ardealului, pentru „domnil“ aceia pe cari îl înjurau țărani și în special pentru acești buoi intelectuali români ai Ardealului, cari se adunaseră aci la Darnița, nechekati de nimic, neîmplinși de nici un interes și neînțeptați de nici o

Fontul e ieftin

■ Servicii engleze de menaj ieftine. Mărfuri ieftine Japoneze.

■ Candelabre ieftine. Lămpi moderne de argint ieftine.

Pentru târgul de Crăciun

M. FISCHER mare magazin de sticlărie
Palatul Crucea Albă
Telefon Nr. 390

Singura prăvălie de modă bărbătească română

DIMITRIE MANEA

— ARAD, Str. Mețianu, colț cu Piața Catedralei —
Unde puteți cumpăra mai ieftine articole de modă
Pălării de toamnă Lei 160.—

NOU CROI!

Borjore și hrasiere „Princes“ se execuțiază la prețuri posibile la specialista

IRMA PILCZ.
ARAD, Strada Eminescu No. 14

Daca cumpéri cu bani gata faci mai economi! Ciorapi de mătăsa și Adesga 40 L. 98. puțini defectați 78 L. ciorapi de ajă 45 L. buc. mănuși de iarnă 35 L. pantaloni reformați 26 L. Mare alegere de tricouri! Sfetere 68 buc. batiste 8 L. cravate bărbătești 18 L. jartiere prima 65 L. poșete pentru dame 55 L. berete tricotate 25 L. danșete 2 L. b.

BOGYO Str. Eminescu.

Vopsirea și curățirea hainelor și gulerilor cu mașini noi după metoda cea mai modernă și efectuează mai rapid la **HOSZPODÁR** Str. Stroescu Nr. 3.

Mare târg de Crăciun

La magazinul deschis de curând
„Textil Central“

Bul. Regina Maria 8

Preturi foarte reduse.

Mare târg de Crăciun
Ciorapi, paltoane inchise pulovere ieftine și bune numai la **Barsony**
— Piața Avram Iancu 18 —

estate și cu poziție socială definită, să poarte un grad mai mic decât tinerii acela nesprăvădă. Uitau, că tinerii aceștia bătuseră în lung și lat fructurile, în timpul că au dormit ei în lagările Rusiei. Uitaseră, că vremea nu s'a scurs fără evenimente, pentru cei cari nu erau prizonieri. Si de aci întregii, certuri și ocările multe îmbucurează între unii și alții. Pentru Voicu, n'aveau însă nici o importanță. Era fericit, că de acumă își împlină visul: România. Ca supus ungur n'avea să se mai întoarcă niciodată în Ungaria. Jurământul dela Crucea de piatră îl închinădea pe veci în suflă o lumină, care avea să-l materializeze în fapte și gând voluntă de a slugi un ideal.

(Va urma).

La cumpărăturile D-voastră referiți-vă la ziarul:
„ARADUL“

PROGRAMUL

conferințelor „fistriei” ce se vor ține în iarna anului 1931/32 în sala Palatului Cultural din Arad.

Duminică 10 Ianuarie ora 5 d. m. prof Coriolan Petranu:

Arta în Suedia și Norvegia.

Duminică 24 Ianuarie ora 5 d. m. Prof. Sextil Pușcariu:

Q pagină de istorie contemporană.

Duminică 31 Ianuarie ora 5 d. m. P. S. Episcop Grigorie:

Din tinerețea Sfintilor.

Duminică 7 Februarie ora 5 d. m. Prof. Petre Sergescu:

Religia și progresul științei.

Duminică 21 Februarie ora 5 d. m. Prof. Mihail Botez:

Știință și misticism.

Duminică 6 Martie ora 5 d. m. Prof. Ioan Lupaș:

Revoluțiile românești din secolul XVIII.

Duminică 20 Martie ora 5 d. m. Prof. Petre Grim:

Viața și opera lui Goethe.

Duminică 3 Aprilie ora 5 d. m. Prof. Silviu Dragomir:

Probleme ardeleni vechi și nouă în discuția internațională.

Duminică 17 Aprilie ora 5 d. m. Prof. Fl. Ștefănescu-Goangă:

Problema Socială a femeii în lumina Psihologiei.

Alte eventuale conferințe se vor aduce la cunoștința publicului prin ziarul „Aradul”.

Aradul, aeroport vamal.

Am scris în numerile trecute, despre probabilitatea devenirii orașului nostru, aeroport internațional. Joi, 10 Decembrie, a avut loc la Prefectura județului o conferință în vederea acestui lucru, și s-a hotărât, ca Direcția Aviației Civile să intervină la Bruxelles, unde va avea loc viitorul congres internațional al aviației civile, pentru a Aradul să devină aeroport vamal internațional. Pentru amenajarea aeroportului, Ministerul de Răz-

boi a cedat hangarul dela Gai, primăria orașului va repara acest hangar precum și pavilionul de gardă, iar prefectura județului va deschide un credit extraordinar de 500.000 lei pentru un post de radio-telegrafie.

Deci, din partea tuturor se poate observa un perfect spirit de înțelegere, pentru a înzestră orașul nostru, cu cel mai rapid mijloc de comunicație.

rep.

■ D. prof. Ed. I. Gavănescu face cunoscut prin aceasta că s'a retras dela conducește și orășelul „Aradul” și din societatea Infrățirea, și mulțumește călătorul acelora care au colaborat pe timpul cărora a fost în redacția gazetei.

■ Distribuirea alimentelor pentru șomeri, a decurs în cea mai perfectă ordine, ne semnalându-se niciun vreo incident.

■ Ceață dansant. Studenții Școalei de cotari din localitate au aranjat Duminică la ora 5-12 în sălile „Barnă” un foarte reușit ceal dansant.

■ Sinucidere. Individualul Schwartz Samuil de 43 ani agent comercial din Arad str. Cuza Vodă 33 era la 8 cu intenția de a se sinucide și a tăiat gâtul cu un brișcă, suconând imediat. Motivul unei nerăsteneri în ultimul grad și criza financiară.

Ciupăi, mănuși și alte obiecte tricotate leștin numai la magazinul „METRO” puteți cumpăra.

Bul. REG FERD. 13
Cămăși bărbăteschi cu 2 gulere
158 Lei.

Mătăsă cu prețuri de fabrică
stofe cu prețuri foarte reduse la

■ Muerte suvă în noaptea de 12-13 Dec. în camera 11 dela hotelul Cornul Vânătorului a fucat din viață în mod subit individualul Vuculescu Petru de 66 ani. Din cercetările întreprinse s'a constatat că nu e vorba de crimă.

■ D. Virgil Economu, șeful Pepineriei Cială, a fost delegat cu supravegherea aplicării legii timbrului pe pâine, în întreg Ardealul.

Viața economică.

Prețurile la târgul săptămânal de Vineri.

Grâu 215-220 Lei, porumb vechi 150-160 Lei.

Preful cerealelor în Arad și județ a arătat o mică scădere față de săptămâna trecută, în centrele de export însă piața s'a prezentat mai bine.

Porumbul și orzul au înregistrat o urcare de 250 respective 500 lei la vagon. Deasemeni și din străinătate au sosit știri favorabile, transacțiunile însă nu se pot face din cauza timpului nefavorabil.

Celelalte prețuri: ou 1,60-1,80 Lei, o pereche găște grase 300-350 Lei, o pereche găște slabe 120-140, o pereche râže grase 120-140 Lei, o pereche râže slabe 70-80 Lei, o pereche pui 30-45 Lei, o pereche găini 70-80 Lei.

Animalele au avut următorul preț per kg.: porcii 12-15 Lei, vitel 7-12 Lei vite mari 7-9 Lei iar oiile s'au vândut cu 350-400 Lei perechea. Pic.

I. EISELE
ARAD Strada Meșianu No. 2.

Crepe de chine cu Lei. 115.

Tiparul Tipografiei Diecezane Arad.

Bugetul Municipiului Arad pe 1932.

Duminică 13 c. a fost restituit primăriei Arad bugetul pe 1932 aprobat cu singura rectificare la chiria funcționarilor care s'a calculat după cota funcționarilor de stat.

Bugetul Municipiului Arad a fost primul buget comunal, verificat și aprobat de minister, și primul buget aprobat în luna Decembrie al orașului Arad, căci până acum bugetele Municipiului nostru se aproba în cursul anului de gestiune de ex. bugetul în curs s'a aprobat pe la mijlocul anului. Suntem informați că bugetul orașului Arad a făcut în comisiunea de verificare cea mai bună impresie, întrucât la veniturile s'a avut în vedere nu prevederile din anul în curs, ci încasările realizate, care și ele au fost reduse, astfel că s'a dat un buget real.

In felul acesta cu începerea anului 1932, primăria orașului Arad are bugetul care corespunde realității, gata, și poate angaja în mod sigur lucrările.

Pe lângă acesta în buget sunt prevăzute 4 milioane plăte institutorilor, ori cum în parlament, statul să a luat acum asupra toată salarizarea corpului didactic primar, această sumă rămâne la dispoziția primăriei. Natural suma de 4 milioane rezultă și din circa un milion lei pe care orașul l-ar fi primit dela stat pentru salariul institutorilor, acest milion nu se va mai plăti de stat și în acest caz vor rămâne circa 3 milioane lei, cu care dl primar Dr. Radu Cornel, intenționează să clădească o școală primară românească în cartierul Grădiștea.

Palatul Cultural.

Principiul didactic în constituirea și dezvoltarea statului român.

In cadrul conferințelor organizate pentru iarna aceasta, de către Despărțământul Arad al „Astrei”, a vorbit Duminecă la Palatul Cultural, d. prof. univ. Lapedatu, trimisul „Extensiunii Universității” din Cluj.

Subiectul, interesant, a fost tratat documentat și atrăgător. În urma stăpânirii silnice a sănătoșilor, sentimentul național românesc, umilit prea mult de acești venelici, face să îsbucnească în 1821, revoluția lui Tudor Vladimirescu, făcându-se astfel, primul pas pentru organizarea pe baze moderne, a principatelor românești, prin reusita domnilor pământeni.

In urma războiului din 1828, încheiat prin pacea dela Adrianopol, noi condiții favorabile de organizare modernă, se dau principatelor românești. În primul rând se desfășoară raialele turcești și Dunărea este liberă, aşa că viața economică se poate desvolta mai ușor. Dar răul cel mare era instituirea protecționii rusești, în urma păcii dela Adrianopol. În 1834, rușii aduc Regulamentul Organic, care era o lege cu caracter organizațor. Partida națională a boerilor, în frunte cu Ion Câmpineanu, luptă din răsputeri, pe toate căile, pentru curmarea protecționii rusești. In urma revoluției din 1848, s'a ajuns la convinsarea, că pentru organizarea principatelor române, trebuie să fie îndeplinite 4 puncte esențiale:

- Autonomia națională,
- Unirea principatelor,
- Regim constituțional și
- Principe dintr-o dinastie străină.

Conferențiarul citează mai multe documente din care reiese că dorința cea mare, a ștăvoilor, că și a țările întregi, a fost realizarea acestor 4 puncte, și mai ales reiese clar că *ideia Unirii se leagă de ideea domniei unui principie străină*.

Arață apoi diferite manifestări pentru realizarea acestor 4 puncte. În 1852, la o conferință finită la Wiena, Ion Moiorescu, cerea dela marile puteri, să admînă unirea principatelor, sub domnia unui principie din dinastia austriacă, Barbu Ştirbei, Domnul Mun-

teniei și Ghika, Domnul Ooldovici, cer unirea sub un principie străin, ba chiar un sas, Stefan Ludovic Roth, cerea unirea Ardealului cu principattele române, sub stăpânirea Habsburgilor.

Cea ce este interesant, că polițienii români, cerând dela puterile mari realizarea acestor 4 puncte, nu cereau nimic ce era în contra intereselor acestor puteri, cari în urma expansiunii Rusiei, aveau nevoie de un slăvitor la răsăritul Europei.

Arață împrejurările în care a îsbucnit războiul Crimeei în 1856, sfârșitul lui și rezultatele pe care le-a avut conferința dela Paris, pentru ţările românești. În sfârșit, învăluindu-se unirea, arăță împrejurările și condițiunile în care a fost ales Alexandru Ioan Cuza, activitatea lui și complexul de împrejurări cari l-au determinat să abdice. Si apoi, aducerea dinastiei Hohenzolern, pe tronul principatelor unite. In încheiere, exprimă cuvinte de încredere către Dinastia Română, care s'a identificat așa de bine cu destinul acestui popor.

Rep.

Conferința dlui Căp. N. Popovici.

Sezătoarea culturală din Părneava.

Acțiunea culturală pornită de părintele Codreanu, continuă în fiecare Duminecă prin conferințe, declamări și puncte de coruri. Astfel, eri — Duminecă — d. m. a conferențiat dl Căpitan Nicolae Popovici, despre *Pacea sufletească*. Conferențiarul a arătat poporului care a umplut sala casei Naționale, că faptul care agravează criza materială și mai cu seamă morală, din zilele noastre, este lipsa păcii sufletești. Această lipsă se datorează mândriei, falei și lăcomiei noastre. Arață că viața înaintașilor noștri a fost mai linistită pentru că au fost mai modesti și mai puternici în credință în Dumnezeu. Indeamna la cumpătare și credință în Dumnezeu. Conferențiarul a fost viu aplaudat.

Au urmat apoi declamuri și mai multe puncte de cor, execute de elevi școalei primare. Redactor responsabil: VINTILA POPESCU

Cronica Sportivă.

Gloria C. F. R. Campioană de toamnă.

Gloria CFR — Olimpia 1:1

(1:1). Deși înainte de meciul impresa generală era că Gloria va ceda Olimpiei, matchul de azi, ne-a dat deplină încredere, iar Gloria arătând că stea să joace chiar și atunci când arbitrul e contra. În primele minute Gloria domină și după puțin timp marchează prin Aliman (1:0). Olimpia contra atacă, obține un penalty fără rezultat — a fost pară de Drecin, — pentru că invâlmășeala o minge puternic trasă de Barbu II a ajutorul lui Szabo să între în plasă (1:1). Gloria domină multă parte fără rezultat. Repriza II este dessemenea multă la discreția Gloriei Aliman însă atrăcă mai multe și totuși bune. Chiar în coarea ei este alul Barbu II și un penalty periculos, câteva cornere rezultat aceasta e totuși învățate Olimpiei. Sfârșitul meciului e deosebită la creștea Gloriei. Aliman însă tează, lovitoră sigură. În general privit matchul Gloria merită o victorie de cel puțin 2:0 pentru că de la sfârșitul meciului nu a mai avut nevoie de un slăvitor la răsăritul Europei.

Transilvania-SGA 1:0 (0:0) championat. Matchul acesta a dovedit că de grațiosă a fost Gloria când a cedat cele 4 puncte penitru SGA nu le-a meritat sub nici un motiv.

AMEFA — Transilvania 3:2 amical.

Italia—Ungaria 3:2 (1:1) match pentru cupa Europei centrale profesioniste. Pe acest match Italia deși cu un joc mai puțin să egalizeze puncte cu Austria.

CAS — P.T.T. 7:2 amical.

Italia—Ungaria 3:2 (1:1) match pentru cupa Europei centrale profesioniste. Pe acest match Italia deși cu un joc mai puțin să egalizeze puncte cu Austria.

Piata

La ceață dansant alături de boerii — despre care se relatează mai pe larg în zilele mărunte — și-un prețiosul concurs d-săză Olimpia Vancu și Pipi Popescu.

Cititi și răspanditi ziua "ARADU

Redactor responsabil: VINTILA POPESCU